

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7MCdo/10/2013
Identifikačné číslo spisu: 2508899854
Dátum vydania rozhodnutia: 09.01.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:2508899854.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: B. C., ktorý naposledy býval vo Z., K. a zomrel X. B. XXXX, proti odporkyni: Z. Y., bývajúca v O., A., Z., zastúpená JUDr. Líviou Krnčokovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 5, o určenie, že záložná zmluva trvá, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7 C 91/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2012, sp. zn. 9 Co 61/2012 a uzneseniu Okresného súdu Piešťany z 11. januára 2013, č. k. 7 C 91/2008-340, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2012, sp. zn. 9 Co 61/2012 a uznesenie Okresného súdu Piešťany z 11. januára 2013, č. k. 7 C 91/2008-340 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. novembra 2012, sp. zn. 9 Co 61/2012 potvrdil rozsudok Okresného súdu Piešťany (ďalej len „súd prvého stupňa“) zo 14. decembra 2011, č. k. 7 C 91/2008-274, ktorým bol zamietnutý návrh na určenie, že záložná zmluva účastníkov z 31. marca 2002 „trvá“. Vo výroku svojho rozsudku odvolací súd tiež uviedol, že o náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 224 ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa samostatným uznesením.

Súd prvého stupňa potom uznesením z 11. januára 2013, č. k. 7 C 91/2008-340 priznal odporkyni náhradu trov jej právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 77,56 €, ktorú je navrhovateľ povinný zaplatiť k rukám právnej zástupkyne odporkyne do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia.

Uvedené rozhodnutia napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním. Navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že mimoriadne dovolanie podáva na základe podnetu pozostalej manželky pôvodného navrhovateľa z dôvodu, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon, pretože súdy konali s účastníkom, ktorým už nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Pôvodný navrhovateľ B. C. totiž dňa X. B. XXXX, teda predtým ako odvolací súd rozhodol o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa a súd prvého stupňa

rozhodol o trovách odvolacieho konania, zomrel. Konanie je tak postihnuté vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p. Dovolateľ tiež uviedol, že „po tom, ako navrhovateľ smrťou stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, sa v konaní pokračovalo, nie však v postupe podľa § 107 ods. 3 O.s.p., ale bez účasti dedičov navrhovateľa, čím bola týmto odňatá možnosť konať pred súdom v postavení navrhovateľa. Týmto v danom konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p.).“

Pozostalá manželka zomrelého B. C., M. C. vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že vada konania vytýkaná generálnym prokurátorom je síce relevantným dôvodom zrušenia napadnutých rozhodnutí, za „vecne dôležitý dôvod“ ale považuje pochybenie súdov pri právnom posúdení veci, konkrétne chybu „v prekvapivom“ a podľa nej nesprávnom a nejasnom ustálení nedostatku naliehavého právneho záujmu na návrhom na začatie žiadanom určení.

Odporkyňa poukázala na to, že úmrtie navrhovateľa nebolo súdu včas oznámené; jeho pozostalá manželka „si svoju oznamovaciu povinnosť včas nespĺnila a nechala odvolací súd vo veci ďalej konať.“ Ponechala na zváženie dovolaciemu súdu, ako rozhodne o mimoriadnom dovolaní, mala však za to, že súdu v danej veci nepochybili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadny dovolaním napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa treba zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Plniac si vyššie uvedenú povinnosť dovolací súd sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dospel k záveru konanie odvolacieho súdu je postihnuté jednou z týchto väd, a to vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p.

O procesnú vadu, ktorá zakladá tzv. zmätočnosť v zmysle uvedeného ustanovenia, ide vtedy, ak ten, kto vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi konania priznáva alebo ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti fyzických osôb vzniká narodením a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne vyhlásením za mŕtveho.

Podľa § 103 O.s.p., súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Toto ustanovenie ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania) na

to, aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol rozhodnúť.

V konaní bolo zistené, že navrhovateľ B. C. X. B. XXXX zomrel (dovolací súd si sám zadovážil od Matričného úradu Mestského úradu v Trnave, odboru organizačného a vnútornej správy originál úmrtného listu). Odvolací súd vec samú a súd prvého stupňa trovy odvolacieho konania prejednali a rozhodli 27. novembra 2012, resp. 11. januára 2013, kedy už tento účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Pokiaľ súdy nižších stupňov považovali zomrelého B. C. naďalej za účastníka konania a nedodrжали postup podľa § 107 O.s.p., vykazuje ich postup a rozhodnutia znaky procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p., na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ.

Uvedená vada zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, treba napadnuté rozhodnutia zrušiť.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

So zreteľom na podstatu a dôsledky procesnej vady, ktorá viedla k zrušeniu napadnutých rozhodnutí, ako aj vzhľadom na procesnú situáciu, do ktorej sa preskúmaná vec dostáva jej vrátením na ďalšie konanie, nezaoberal sa dovolací súd otázkou, či napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova nielen o trovách pôvodného konania, ale aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.